

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 87

Číslo 20

13. května 2007

Cena: 6 Kč

ANGAŽOVANÝ MYSLITEL A BISKUP ODDANÝ CÍRKVI

K 45. výročí úmrtí F. M. Hníka

Františka M. Hníka, od jehož smrti uplynulo 45 let, můžeme charakterizovat jako vzdělaného teologa, politicky angažovaného myslitele a především biskupa oddaného církvi. Jeho myšlení vycházelo z evangelia a z novodobých humanitních a demokratických zásad. Tuto spojitost vyjádřil ve své knize o demokracii: „*Ideály demokratického světa vznikly z duchovního ovzduší, vytvořeného mravním zaměřením evangelia, s jeho důrazem na sociální bratrství celého lidského pokolení*“ (Edvard Beneš. *Filosof demokracie*. Praha 1946, cit. s. 27). Hníkovi byly vlastní Masarykovy ideály humanitní demokracie. „*Masarykův zápal pro pravdu, jeho zápas za svobodu z doby první světové války, jeho ideály humanitní demokracie – jaké to byly prameny vody živé, z nichž jsme všichni vážili svou naději ve svobodný zítřek. Pročíst si kteroukoli Masarykovu knihu, zpřítomnit si kterýkoliv jeho projev nebo výrok, jaké to bylo osvěžení a posílení! Celá lživá propaganda Třetí říše se třísčila o pevné kvádry Masarykových mravních zásad*“ (F. M. Hník: *Pravda vítězí!* V: TGM a my. Praha 1946, s. 9). V době druhé světové války se stal spolupracovníkem exilové vlády v Londýně. Skončila druhá světová válka a přišel rok 1948 a s ním období další totality komunistického režimu. Jako kontrast s pozdějšími Hníkovými spisy z padesátých

let působí jeho dřívější kritické názory na komunismus (srov. *Duchovní ideály československé církve*, 1934, s. 212). V Hníkově myšlení se vždy projevovale silné sociální a spravedlivé citění. V poválečném období nebyl uchráněn tehdejší dobové iluze, že „*socialistická republika může být krokem vpřed ke království Božímu*“ (Hník, F. M.: *Pravda vítězí!* V: TGM a my. Praha 1946, cit. s. 12). Ve skutečnosti se jednalo o jinou podobu totality 20. století. O faktické podobě režimu po roce 1948 vycházejícího z marxistické a ateistické ideologie se mohl F. M. Hník sám bolestným způsobem přesvědčovat. Byl biskupem oddaným své církvi. V roce 1955 byl na synodě navržen na funkci biskupa olomoucké diecéze a v roce 1956 na diecézním shromáždění zvolen. Stal se tak pátým biskupem této diecéze po Matěji Pavlíkovi – Gorazdovi, dr. Josefu Rostislavu Stejskalovi, dr. Bohumíru Cigánkovi a Františku Sedláčkovi. Jeho působení charakterizuje ve svých vzpomínkách bratr farář Miroslav Spáčil: „*Byli jsme obohacováni jeho kázáními, teologickými referáty na okrscích a synodách, srozumitelnými výklady Božího slova v náboženských obcích. Byli jsme podrobováni jeho pastýřské péči, kterou konal při svých vizitačních návštěvách, které nebyly pro něho vždy radostnou záležitostí, protože je konal neohlášeně*“ (Dvojí

Z besedy po slavnostních bohoslužbách v Husově sboru v Olomouci

prvenství biskupa F. M. Hníka, strojepis z roku 2005, cit. s. 2). Do jeho nitra dává nahlédnout tato jeho modlitba: „*Prosím tě, Otče milosrdenství, abys silil mou lásku k církvi a probouzel ve mně odpovědnost za její obživení a službu. Dej mi milost, abych nikomu tebe nezastíňoval*“ (FMH, 1961). Hníkova láska k církvi, jeho opravdovost a horlivost byly těžce zkoušeny. Ve své funkci byl vystaven psychickému tlaku ze strany státní moci, až se jeho zdravotní stav natolik zhoršil, že nemohl již tuto službu vykonávat. Dne 28. dubna 1962 umírá.

Církev není jen společenským útvarem žijícím v konkrétní dějinné a

politické situaci, ale je společenstvím přesahujícím do věčnosti. V knize *Zjevení Janovo* v 7. kapitole se před námi otevírá pohled víry k církvi vítězné. Ti, kteří patří k nespočetnému zástupu církve vítězné, prošli "velkým soužením". K Boží slávě vede cesta spojená se zápasem a s utrpením. "Velké soužení" není jen dobou pronásledování křesťanů v počátečním období církve, ale i doba dvojí totality nacistické a komunistické. První biskup olomoucké diecéze Matěj Pavlík – pozdější pravoslavný biskup Gorazd byl popraven jedním totalitním režimem, prof. Hník zemřel vystaven tlaku druhého totalitního režimu. O vnitřních útra-

pách vypovídá jeho modlitba: „*Neprosím tě, věčný Slitovníku, abys mne zbavil starostí, dokud jsem na této zemi, ale abys mi dal jistotu, že tvé milosrdenství je větší nežli všechna nebezpečnost, a tak utěšil mou zoufalou úzkostlivost*“ (FMH, 1961). Pohled víry na Beránka u Božího trůna a jeho církev vítěznou nás posiluje ve všech našich zápasech, které s církvi své doby musíme podstupovat. Vždyť Bůh své věrné chrání v nebezpečí, potěšuje v úzkosti a skrze obětovaného a vzkrísleného Beránka nás vede ke zdrojům věčného života.

Tomáš Butta

Z úvodní bohoslužby diecézního shromáždění v Plzni

NAŠE SVATOST

Neměl by za tímto nadpisem být otázka? Ano, tento nadpis provokuje k zamyšlení, je to otázka a je to výzva. My jsme zvyklí na jinou výpověď: „*Bůh je svatý a já jsem hříšný. Mezi námi je nepřeklenutelná propast*.“ S naší hříšností se tedy počítá, což nám vyhovuje. Takové tvrzení jistě odpovídá Písmu, ale jenom částečně. Trváme-li jenom na něm, je i naše zbožnost jen částečná.

Druhou část celku biblické zvěsti představuje starozákonní poselství: „*Buďte svatí, neboť já, Hospodin, váš Bůh, jsem svatý*“ (Lv 19,2) a novozákonní poselství Pána Ježíše: „*Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec!*“ (Mt 5,48).

Nejprve, jak je to se svatostí Boží? Je to nejvnitřnější podstata Boží bytosti. Starý zákon ji vystihuje mnoha významy, které byly v různých dějinných obdobích různě zdůrazňovány: Bůh je naprosto odlišný, jiný než člověk, je oddělený od všeho stvořeného, je nadsvětelný. Bůh je nedotknutelný, nepřiblížitelný – budí posvátný ostych, bázeň a hrůzu. Je vznešený, nade vše

vyvýšený, velkolepý. Člověk je přechodný, jak popel – obrátit se k Bohu s nějakou žádostí, k tomu je potřebí odvahy. Bůh je horlivý, sebestrosazující, je jak oheň šířící, nesnese modloslužbu. Je vševědoucí, všemohoucí, všudypřítomný. Pán Ježíš takovou svatost vyjádřil slovem "dokonalý" a mnil tím dokonalost metafyzickou i etickou. Člověk blížící se k Bohu pocítuje svou nedostatečnost, nehodnost a nečistotu, je uchvácen a přemožen jeho přítomností. Smí Boha vnímat, jen když On sám zasáhne a k vnímání člověka uschopní. Bůh je také veliká láska, lidskými prostředky nepochopitelná.

Podívejme se teď do biblické konkordance (M. Bič a J. B. Souček, *Kalich* 1967, 3. díl) a budeme překvapeni, jak často se v Bibli dočteme o svatosti Boží! Píše se tu o ní na šedesáti místech (nepočítáme paralely) a na padesáti místech jsou texty o svatosti Boha a Krista. Naše svědomí se nás ptá: „*Bojím se Boha, který je svatý? Děším se ho? Jak přicházím v modlitbě před jeho tvář?*“

Protože je Bůh takový, odvážili se starozákonní lidé předstupovat před svého Boha jen po řádném předchozím očistění. Už před vyhlášením Desatera pod horou Sinaj vyzval Mojžíš všechny lid, aby se očistili a posvětili. Kulturní očistování zahrnuje v Zákoně Mojžíšově celou řadu předpisů, které varují před dotykem nečistých lidí, předmětů a zvířat (některá zvířata byla totiž v okolních pohanských zemích zbožštěna, odtud odpor vůči nim). Pro kněze, kteří vstupovali do svatyně, a pro velekněze, který jediný směl vejít do velesvatyně, byly v Zákoně vypracovány zvláštní řády – zejména řád čistoty a svatosti služebníků a řád kněžské svatosti (Kniha Leviticus).

A kupodivu – ke svatosti je vybízen i obecný lid: „*Já jsem Hospodin, váš Bůh. Posvěťte se a buďte svatí, neboť já jsem svatý!*“ (Lv 11,44-45; 20,7; 20,26; Nu 15,40). O svatosti lidu Božího se ve velké biblické konkordanci píše v Bibli na více než stěch místech (nepočítáme paralely). Je tedy tomuto výroku přisuzován mimořádný význam.

Naproti tomu - ruku na srdce – kolikrát

Dokončení na str. 2

Fin Mika Waltari

Musím se přiznat, že jsem napoprvé knížku ve výloze knihkupectví zcela přehlédla. Odjakživa nemám ráda vojenské stejnojmenné autorky Markéty Hejkalové, uvedené drobným písmem na obálce, bylo pro mne bez brýlí zcela nečitelné. Naštěstí jsem se nazírá vrátila k výloze ještě jednou.

Knihka má podtitul: Doba, život a knihy světoznámého spisovatele. Autorka, která je zároveň Waltariho překladatelkou a žila několik let ve Finsku, má skutečně hluboké znalosti a dovede se o ně s čtenáři podělit. Velice si cením toho, že nepředpokládá automaticky znalosti věcí a nerozpakuje se vysvětlit i třeba takovou věc (pro nás starší zcela samozřejmou), proč například Velká říjnová revoluce se odehrála až v listopadu.

Je skutečně obdivuhodné, kolik informací tato útlá knížka obsahuje. Dozvídáme se mnoho o prarodičích, rodičích i vlastní rodině Waltariho. Na scéně se objevují přátelé, příbuzní i milenky. Autorka se zmiňuje o nemocech, tvůrčím zápase, alkoholu i zahraničních cestách a nezamlčí ani dočasnou Waltariho sympatii k nacistickému Německu. Předkládá nám ukázky z jednotlivých děl, výstižné charakteristiky některých postav, projdeme se s ní Paříží i Helsinkami a zaznamenáme ještě mnoho dalších podrobností, včetně pečené štičky, plněné kroupami a sušenými švestkami, kterou měl Waltari ze všech jídel nejraději. K tomu všemu je zde ještě vylíčena historie Finska, o které se zahabbením musím říci, jsem neměla téměř ani tušení.

V ukázkách z historického románu Krvavá lázeň jsem si s jistotou škodolibostí a určitým zadostiučiněním s chutí přečetla, kterák jeden helsinský opilec s úspěchem po delší dobu prodával pracovníkovi sovětského velvyslanectví informace a plány neexistujících opevnění.

Oživila jsem si tím zároveň i vzpomínku na to, jak jsme kdysi všichni s nadšením četli Egyptána Sinuheta a se zatajeným dechem sledovali jeho cestu smrdutými chodbami paláce boha Kréty. S bušením srdce a mrazením v zádech jsme se dozvěděli, že netvor je mrtev.

Díky tomu, že jsme se v té době naučili číst nepsaná sdělení mezi řádky, znamenala pro nás tato zpráva mnohem více, než sám Waltari asi zamýšlel. Kdo ví...

Vratně se však znovu k recenzované knize. Dočteme se zde, jak Waltari dává ponaučení, jak je možno se stát úspěšným spisovatelem. Jednu věc však cudně vynechal, a tou je jeho moudrost. Waltari jí dostatečně oplýval. Proto se jeho knihy budou číst ještě hodně dlouho. Markéto Hejkalové pak děkuji, že nám, čtenářům, pomohla Waltarimu lépe porozumět.

Pro úplnost ještě dodávám, že publikace je doplněna řadou fotografií, má 200 stran a doporučená cena je 238 Kč.

Jindřiška Kubáčová

Z kazatelského plánu

5. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH

„Vládce tohoto světa proti mně nic nezmůže,“ praví Pán

Ježíš neposílá své učedníky – tehdejší i nyní – na bezstarostnou procházku růžovým sadem. Posílá nás se zvěstí a svědectvím k lidem, kteří nejsou vždy ochotni naslouchat a slyšené přijímat. Kristovo slovo ní nepřijemně sluchu zatvrzelých hříšníků, sobců, prospěchářů, lidem bez lásky. Ti mohou svědky Páně zastrášovat, aby je umlčeli. Skuteční učedníci, milující svého Mistra a zachovávající jeho pokyny, se nedají zastrážit. Spoléhají na pomoc Ducha svatého a jsou vyzbrojeni vnitřním pokojem, jaký nám nemůže dát nikdo jiný než sám Kristus. Ten pokoj pramení z radostné jistoty, že nebeský Otec miluje Kristovy věrné, dává jim sílu obstát v zápasech a chystá jim nakonec u sebe věčný příbytek.

Vstup: Ž 68,17-21

Tužby:

2. Aby církev Páně v moci Ducha svatého neochvějně Krista následovala a celým svým životem o něm svědčila...

3. Aby nás statečností vyzbrojil a naše nitra naplnil pokojem pramenícím z jistoty, že věrné učedníky Ježíšovy miluje a chrání...

Epištola: Sk 16,8-15

Evangelium: J 14,21-17

K obětování: Žd 10,35-38

K požehnání: Zj 21,9-14 a 23-27

Modlitba:

Prosíme, Pane, dopřej nám, abychom ze svědectví Písma vyrozuměli, že nás miluješ, že nás chceš bezpečně vést všemi nebezpečnými cestami světa a že nás nenecháváš v opuštěnosti a bezradnosti. Prosíme o dar tvého pokoje, který nás posílá k věrnému a statečnému plnění služby nám uložené, abychom se ničeho nelekali a ničím se nedali odvrátit od tvé cesty. Otvírej před námi nadějný, nádherný výhled k zaslíbenému domovu, v němž nám tvůj Syn připravuje místo a který je nám majákem k bezpečné orientaci.

Vhodné písně: 36, 85, 88, 103, 295

NAŠE SVATOST

Dokončení ze str. 1

krát zazní slovo o nutnosti svatosti věřících v našich sborech a na našich kazatelkách?

Být jako Bůh? Namítnete, že Bohu a jeho svatosti se nemůžeme nikdy rovnat. To je pravda. Člověk je omezen tělesností. Ale Bůh přece „stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím“ (Gn 1,27)! Je to tedy jeho záměr, abychom se mu podobali, abychom o tuto podobnost usilovali. A jestliže si tento Boží plán lidí ve světě neuvědomujeme, je tu lid, který si Bůh vyvolil, aby svět s tímto Božím plánem seznamoval. „Lid, jež jsem vytvořil pro sebe, ten bude vyprávět o mých chvályhodných činech“ (Iz 43,21). „Protož nyní, jestliže skutečně poslouchati budete hlasu mého a ostrážati smlouvy mé, budete mi lid zvláštní mimo všecky lidi, ačkoli má jest všechna země. A vy budete mi království kněžské a národ svatý“ – to jsou slova Hospodinova, která tlumočil Mojžíš lidu (Ex 19,5-6 kral. znění; viz též Lv 19,37). Poslušností je tedy podmíněna naše svatost! Svou poslušností se přibližujeme k Božímu obrazu, ke vzdálenému a milujícímu Bohu.

V tom smyslu mluví i Pán Ježíš: „Budte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec“ (Mt 5,48). Kristus sám byl nám v tom příkladem. Byly případy, kdy byl osloven „Ty jsi ten Svatý Boží!“ (J 6,69). Po vzkříšení byl na učedníky seslán Duch svatý, aby byli schopni proměny života (L 24,49; J 14,25; Sk 1,5,7; 2. kap.). Všichni Ježíšovi následovníci jsou pak napomínáni: „Jako je svatý ten, který vás povolal, buďte svatí v celém způsobu života!“ (1 Pt 1,16).

Když se začnete do Nového zákona, vidíte, že vlastně stoupenci Ježíšovi

převzali roli starozákonního lidu, jak je zřejmé z dalších veršů citovaného listu Petrova: Vy však jste „rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu“ (2,9).

Nový způsob života a jeho pravidla jsou popisovány v epištolách, zejména v závěru listů apoštola Pavla. Kdykoli si čtu takové statě, srovnávám tyto konkrétní pokyny s naší církevní praxí. Jméno "svatý" bylo nejen označením, které mělo odpovídat skutečnosti, ale bylo také stálým apelem pro každého křesťana. Řecký výraz "hagios" překládají kraličtí slovem "svatý", ekumenický překlad jej často nahrazuje v plurálu buď slovem "věřící" nebo slovem "bratři". Tak vidíme svatě například v knize Skutků apoštolských v Damašku (Sk 9. kap.) a v Lyddě (10. kap.) a mnohokrát v listech apoštola Pavla (a to nejen v jejich adresování a pozdravech) do Říma, do Korinta, do Efezu, do Kolos, do Tesaloniky, Titovi a Filemonovi. Přitom v Novém zákoně nečteme, že by křesťan upřímně usilující o poslušnost Krista byl nazýván pokrytcem anebo byl zesměšňován, jak se to někdy děje u nás. Podle apoštola Pavla si Kristus sám připravil „církev slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoli podobného, aby byla svatá a bezúhonná“ (Ef 5,27).

Ovšem ani pro tehdejší křesťany nebyla svatost snadnou záležitostí. Býval to urputný boj se sebou samým (viz Pavel Ř 7,15-25), byl to těžký zápas ve sboru, aby byl zcela napraven anebo odstraněn ten, který zhrěšil a kazil místní společenství (viz výzbroj proti zlému Ef 6,10-17, nemravnost v Korintě 1 K 5. kap. anebo případy rouhání 1 Tm 1,20).

I dnes být svatý a bez poskvrny před jeho tváří (Ef 1,4) znamená snahu, úsilí, napětí vůle, sebekontrolu, ká-

zeň, ovládnutí a modlitby bez přestání. Prostě pracovat vědomě sám na sobě a pracovat promyšleně na morální úrovni sborů, církevních úřadů a učilišť. Už kvůli okolnímu světu.

Pán Ježíš to vyjádřil známým podobstvím: „Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena. K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. Vy jste světlo světa... Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky...“ (Mt 5,13-14,6). Podobně píše apoštol Pavel křesťanům ve Filipech: „...abyste byli bezúhonní a ryzí, Boží děti bez poskvrny uprostřed pokolení pokřiveného a zvráceného. V něm svište jako hvězdy, které osvěcují svět!“ (2,14-15)

Jestli tuto úlohu nebudeme plnit, pak církev ztratí smysl své existence. To se týká každé církve. I té naší.

Dnes už nebude kněz poskvrňovat svou čest žalováním na vlastní bratry a sestry na státních úřadech. Ale nadále ji mohou ohrožovat mimomanželské vztahy, nedostatečná zbožnost ve farářské rodině, rozvod nebo lenost při službě evangelium.

Jestli nám někteří čelní pracovníci budou svévolně změkčovat normy Písma podle svých přání, tužeb a vášní, jestli budeme tolerovat a omlouvat své hříchy, jestli v tom divném duchu budeme vést duchovní, církevní pomocníky, kněžský dorost a mládež – pak bychom se neměli divit, když nám nebeský Pán nebude přidávat nové věřící na každý den (Sk 2,47). Pak se nedivme, že Bůh může dokonce dovolit, aby po nás lidé šlapali jako po zmařené soli. V přítomnosti a v budoucnu to jistě nesmíme dopustit.

Jiřina Kubíková

Nad Písmem

NADĚJE TOHOTO SVĚTA

Podíváme-li se na realitu tohoto světa, ve kterém panuje utrpení mnohých lidí, nutně si musíme položit otázku: Má vůbec tento svět nějakou naději?

To všechno, co slyšíme a vidíme z různých médií, tisku, dokonce i na vlastní oči, to všechno, co se děje kolem nás, může nám nahánět strach. Mezi lidmi dnes vládne bezohlednost, surovost, sobectví, nenávisť, touha po moci a po mamonu, lidská zloba a bezmezná hloupost. Není pak divu, že lidé mají obavy z budoucnosti. Ptají se, co bude dál.

Strach je ale špatný rádce, protože zužuje náš obzor. Strach či obavy nedovolují vidět dál. Strach nám bere síly, kazí nám ty nejkrásnější chvíle života. Strach není na místě.

Mnozí svědkové Páně nám všem mohou jít příkladem. I oni žili v tomto světě, každý ve své době a svět kolem nich nebyl lepší. Lidé se vraždili, mučili, nenáviděli, umírali hladem stejně jako dnes. A oni přece žili radostně a plni naděje i umírali. Vzpomeňme například apoštola Pavla, který ve svých mnohých utrpeních, tváří v tvář smrti, píše svůj Hymnus lásky. Ti všichni svědkové

včetně apoštola Pavla nebyli blázni, ani slepí či hlupáci. Prostě oni všichni uvěřili v to, co Ježíš ve 14. kapitole Janova evangelia oznamuje a příslibuje ve své řeči na rozloučenou svým učedníkům. „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat, přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“

Je to vůbec možné? Po tom všem, co se ve světě mezi námi lidmi děje? Ano je to možné. Opravdu Bůh v Ježíši Kristu přišel a přichází neustále a jeho Duch nám to připomíná. Je třeba mít pro skutečnost tohoto světa otevřené oči a srdce, k vidění a k naslouchání.

Do této lidské bídy světa již od samotného počátku lidstva vstupoval Bůh i člověk. Člověk, třebaže zlý, dovede konat i dobro. Touha po dobru je mu vrozená na rozdíl od zvířat, u nichž funguje přirozeně jen pud. U člověka je to jiné. Znamená to víc. Je to možnost být dobrý, oplácet dobro dobrem, starat se o druhé, s láskou je přijímat, pečovat o své potomky a rodiče; z plnosti svého lidského svědomí hlásat a prokazovat vyšší lásku. Jak nám ukázal Ježíš Kristus, žít život lásky-

plně obětí, žít v lásce a z lásky, která je nad smrt silnější, žít v lásce, která má naději. To je Kristovo pozvání pro nás všechny.

I přes všechnu zlobu světa a jeho nástrahy žije kolem nás a působí Boží láska. V ní má svět naději.

Jitka Pokorná

J 14,23-31

**Pane,
ty vidíš
do našich srdcí,
víš o našich
slabostech, obavách.
I když nás neustále
ujíšť uješ o své
lásce k nám,
přesto mnozí zůstáváme
slepí a hlupáci.
Cítíme ve svém
nitru neklid,
necháváme se zastrážit.
Prosíme,
upokoj naše srdce
a dej nám sílu
překonat strach
a obstát
ve všech zkouškách.
Amen**

575. VÝROČÍ "CHEBSKÉHO SOUDCE" II.

Dokončení z minulého čísla
Neméně významným momentem jednání byly rozhovory o zajištění bezpečnosti husitského poselstva během cesty do Basileje a v průběhu jednání s koncilem. Pravděpodobně při této příležitosti se znovu a intenzivněji vynořoval problém, který stál na pozadí po celou dobu chebských jednání - otázka záruk pro husity, že vše, co se v Chebu dohodne, bude opravdu dodrženo. Člen husitského poselstva, kněz Martin Lupáč, o tom zachytil následující epizodu jednání: „*Máte práva, ozvalo se v poradách z české strany, že můžete zrušit kacírům jakékoliv slovo. Jakou záruku můžete nám tedy dát proti tomu?*“ Husitský požadavek se vztahoval na dekret kostnického koncilu z 23. září roku 1415, kterým se koncil zastal krále Zikmunda ve věci jeho odpovědnosti za Husův glejt. Význam tohoto dekretu však byl mnohem širší, protože deklaroval akt porušení platnosti právních závazků vůči kacírům jako zásadu kanonického práva. Základní problém autority církevní pravomoci, který provázal všechny rozpory mezi katolickou a husitskou stranou, se zde však jen objevil v nové podobě. Když chtěl koncil hájit právní kontinuitu koncilní ideje, mohl jen ztěžít zpochybnovat jedny výnosy předchozích koncilů, kaceřující husity, a zároveň s pomocí jiných výnosů stejných koncilů zdůvodňovat svou vedoucí pozici v církvi, o níž nedávno svedl vyčerpávající boj s papežem.

Po delším bouřlivém jednání byl sice návrh husitů na zajištění jejich budoucí bezpečnosti prostřednictvím ručení rukojmími z řad významných osobností druhé strany odmítnut, ale kompromisní protinávrh koncilního poselstva, který uspíšily nové lidové

bouře, byl i tak velkým ústupkem husitům. Oproti původnímu glejtu zformulovanému koncilem, ve kterém za vše ručil pouze koncil sám, byl vytvořen celý systém osobních záruk. Koncil a král Zikmund prostřednictvím listin stejného znění, které bylo zformulováno v závěru chebského jednání, měli ručit za sebe navzájem a zároveň přijmout záruky i za papeže a světské i církevní vrchnosti. Čechům bylo dále slíbeno zajištění glejtů ode všech vrchností, přes jejichž území povede cesta poselstva, včetně glejtu města Basileje. Zbývalo pouze potvrdit příslušné dokumenty. K tomu došlo desátého dne od příchodu husitského poselstva. Vyslanci obou stran, kteří se při jednání dost sblížili, se pak srdečně rozloučili a odjeli z Chebu.

"Soudce chebský", sedmý z jedenácti "chebských článků", představujících shrnutí výsledků jednání, byl součástí obou klíčových písemností, které vzešly z chebské schůzky. Tyto písemnosti - kodifikace "chebských článků" a přijatý návrh glejtu pro budoucí husitské poselstvo, vypravované k basilejskému koncilu - se funkčně doplňovaly, protože v pramenech jsou zmínovány v nejužší vzájemné souvislosti a také šest nejdůležitějších tezí z jedenácti "chebských článků" je obsaženo zároveň v obou z nich.

Přijatý chebský návrh koncilního glejtu a jeho koncilem schválené znění se nám dnes jeví jako nejdůležitější písemnost chebského jednání. S jeho pomocí se totiž dá vysvětlit zdánlivě nemožné: jak mohl koncil přistoupit na husitské podmínky, aniž by byl změnil dosavadní církevní věrouku. Glejt se totiž stal přesně takovým typem písemnosti, která vyhovovala oběma tolik odlišným stranám. Husité dostali do rukou dostatečně reprezen-

tativní listinu koncilu, obsahující potvrzení jejich požadavků, a koncil vydáním glejtu z právního a dogmatického hlediska téměř nic neriskoval. Platnost glejtu byla místně a časově omezena na zcela konkrétní jednání, jak bývá obvyklé u takového typu písemnosti. Koncil tak závazek z chebské schůzky naplnil s maximální právní a administrativní úsporností a svobodný dialog umožnil ve zvláštním právním prostředí, které hodlal udržet pod svou kontrolou. Husité sice obratnou diplomacií vymohli na koncilu významné ústupky, tohoto vítězství však dosáhli ne cestou změny věrouky křesťanské církve, ale užitím vhodného právního mechanismu, který je patrný z dochovaných pramenů.

V době svého vzniku se výsledky chebské schůzky mohly jevit oběma zúčastněným stranám především jako příslib pro budoucnost. Náš pohled, rozšířený o znalost následujících dějů, však vidí vrchol přímo v chebském jednání samotném. Jednak zde bylo se stoletým předstihem teologicky formulováno východisko pro obecné uznání reformačního principu autority Písma svatého. Kromě toho husitští diplomaté s rozpačitou pomocí vyslanců koncilu při rokování o teologických problémech, nevylučujícím z jednání zúčastněné laiky, překonali alespoň na několik dní monopol kléru na výklad víry a mravů. Prorazili tak v hradbě středověkého myšlení větší trhlinu, než se jim tehdy mohlo zdát. Příklad chebské schůzky tu připravoval cestu světové reformaci v oblasti budoucího vzrůstu laického vlivu na řešení teologických otázek a v náznaku předjímal i hodnoty novodobé pragmatické tolerance.

Bohdan Kaňák

235 let od úmrtí moravského osvícence

Josef Petráš (Petrasch) byl jedním ze zakladatelů Společnosti neznámých učenců. Tato první "učená společnost" na našem území byla v Olomouci vytvořena na světském základě a znamenala tak průlom do monopolu Římskokatolické církve na organizaci vědeckého a kulturního života. V její činnosti se zřetelně projevily osvícenské postoje. Sdružovala zprvu asi třináct, později na šedesát "učených mužů z různých zemí. Kromě schůzek, na nichž se rokovalo o "učených problémech", vydávala společenství německy psané Měsíční výtahy, které přinášely referáty o knihách a zprávy o událostech "ve světě vzdělanosti" ze všech významných míst Evropy. (Příspěvky byly uváděny bez podpisu - odtud i název společnosti.)

Josef Petráš, syn generála, odchovanec jezuitské koleje v Olomouci, získal studiem na několika univerzitách a četnými cestami po Evropě značné vzdělání. Jako pobočník prince Evžena Savojského se zúčastnil vojenského tažení proti Francii v Porýní, pak se oženil, usadil se natrvalo v Olomouci a věnoval se svým zálibám. Skládal verše, psal divadelní hry a studoval řeckou antiku. Jeho čtyřsvazkové dílo *Arbares* zachycuje románovou formou dějiny a různé oblasti života starých Řeků. Josef Petráš se stýkal s osvícenci u vídeňského dvora. Jím inspirován podal v prosinci 1749 návrh na zřízení Akademie věd ve Vídni. V té době však návrh neprošel a také Společnost neznámých učenců po pěti letech své činnosti v roce 1751 zanikla.

(red)

ZE TŘÍ DIECÉZNÍCH SHROMÁŽDĚNÍ

Minulou sobotu (28. dubna) se konala diecézní shromáždění brněnské, královéhradecké a plzeňské diecéze. Ze všech přinášíme aspoň krátkou zprávu.

Diecézní shromáždění brněnské diecéze se sešlo v sobotu v Brně v Husově sboru na Botanické. Jednání bylo zahájeno bohoslužbami, které sloužil bratr biskup ThDr. Petr Šandera. Sbírkou byla věnována Betanii - křesťanská pomoc na Vilu Martha v Hrušovanech u Brna. Jednalo o předložených zprávách - zprávě biskupa, stavebního referenta, zprávě za DRFV, DKV, duchovní péči, diakonii a misii - které byly schváleny. Statistické údaje z náboženských obcí byly uvedeny jak samostatně, tak ve zprávě bratra biskupa. Zprávy za DIES CZ, spol. s r. o. a Betanii - křesťanskou pomoc byly vzaty na vědomí. Dále se schválilo hospodaření diecézní rady za rok 2006, rozpočet na rok 2007 a církevní příspěvky náboženských obcí na rok 2007.

Z pléna byl dán podnět k diskusi, která se týkala současné situace

v církvi. Účastníci shromáždění vyjádřili svůj názor, kterým byla výzva k rezignaci pražského biskupa. Ta byla schválena.

Shromáždění bylo zakončeno modlitbou bratra biskupa.

Ing. Michaela Ravonjisonová
* * *

Diecézní shromáždění královéhradecké diecéze se konalo v Husově sboru v Pardubicích. K situaci v církvi přijalo následující usnesení: „Diecézní shromáždění královéhradecké diecéze konané 28. dubna vyslovuje podporu ústřední radě při jejím řešení ve věci Mgr. Karla Bicana, t. č. prozatímně suspendovaného biskupa pražského, jehož selhání vážně poškodilo v očích veřejnosti celou církev. Domníváme se, že současné znění církevních řádů umožňuje dostatečné řešení vzniklé situace. Případné svolání sněmu vidíme jako krajní možnost řešení. Rozhodnutí v této záležitosti ponecháváme na odpovědných činitelích církve.“

Martin Klofáč
Dokončení na str. 4

HODNOTY A PERSPEKTIVY...

Dokončení z minulého čísla
Ve výzvě křesťanům v Evropě k aktivnímu příspěvku k hodnotám EU volal po silném Parlamentu, který by byl schopný pracovat na otázkách "ochrany klimatu, starosti o Stvoření a klimatických změn". Plédoval dále za podpis Berlínské deklarace, neboť ta "zavazuje k tomu, co chceme dělat v oblasti globalizace, změnách klimatu a mezikulturním dialogu". Vyzdvihl též potřebu vzájemné tolerance, respektu pro druhé s možností pro každého žít a vyjadřovat svou víru. K tomu je potřeba "dialog založený na oboustrannosti a na pravdě". Ve zdůraznění závazku "jednoty kontinentu" apeloval na křesťany, aby na ní pracovali, přičemž "v centru tohoto konceptu musí být ohled na lidskou solidaritu".

Otázce životního prostředí se věnoval Metropolita Emanuel, člen ekumenického patriarchátu a metropolita Francie, který vyjádřil obavu, že mnoho lidí se mylně domnívá, že životní prostředí nepatří k práci církve ve světě. Zmínil, že je třeba říci již "dost" „vstupování člověka do přirozeného řádu Stvoření coby osobního majetku k jeho využití pro výrobu více a více zdrojů.“ „Klimatické změny, jedna z největších výzev, již čelí naše planeta, našly místo v politické agendě Evropské komise a já si přeji a modlím se za to, abychom my jako evropská rodina

byli schopni udělat vše, co můžeme, a pracovali tvrdě na podpoře respektu k životnímu prostředí... Naši povinnosti je nechat životaschopný svět našim dětem a dětem našich dětí!“

Sestra Enrica Rosanna z kongregace Institutu pro posvěcený život a společnost apoštolského života apelovala na vnímání pravého bohatství Evropy, jímž „jsou lidé; musíme hledat nový humanismus, který postaví člověka zpět do centra.“ „My, křesťané Evropy, jsme voláni k víře, která nás činí schopnými být v kritické konfrontaci se současnou kulturou... a stavět křesťanskou kulturu, která je schopna evangelizace.... Nejedná se o opakování forem křesťanství minulosti, ale spíše o naši stimulaci k dynamismu víry, která vyzařuje pravdu v naději a stává se účinnou v lásce - službě.“

Závěrečný projev prvního dne pod názvem: Hodnoty a zájmy, kontinuita a změny patřil prezidentce Irsko H. E. Mary Mc. Aleese. Prezidentka vyzdvihla hovořice o Římské deklaraci individuální lidská práva, která jsou zde zakotvena. Apelovala na lásku, ovšem ne jako cit ale jako čin. „Je tak jednoduché mít rád ty, co nás mají rádi, ovšem lásku máme mít k těm, kteří nás nenávidí!“ Zmínující zakladatele EU Schumanna hovořila též o nutnosti pravé solidarity. Vyzvala k práci na životě, jaký je, avšak současně tak,

jaký bychom ho chtěli mít! Slavíme 50. výročí, což znamená, že je EU mladá! Podle prezidentky se proto nejedná o dosažení nějakého vrcholu v dějinách. Z vlastní zkušenosti připomněla vstup Irsku a Velké Británie do EU, což se pro obě země stalo podle ní současně testem tolerance. Hovořila o profitu Irsku z přístupu do EU, který "dramaticky změnil" jejich "sebedůvěru, kulturu, ekonomiku, tvář společnosti". Uvedla současně, že však „Evropa nepotřebuje, aby Skotsko bylo méně skotské, Velká Británie méně anglická apod., ale právě naopak: je potřeba, aby se různí členové EU setkali, navazovali přátelství, poznávali se, a tak se obohacovali.“ „Občané EU mají to privilegium, že jsou součástí největšího projektu míru a aliance vytvořené lidmi, ovšem každý musí přispět k historii, která má být nyní psána.“ První den kongresu byl zakončen večerní pobožností v bazilice Sv. Marie Trastevere s komunitou St. Egidio. Komunita St. Egidio je laickým církevním hnutím vzniklým na půdě Římskokatolické církve v r. 1968 po 2. vatikánském koncilu. Základem jejich společenství je modlitba a zvěstování evangelia, známí jsou zvláště svou prací pro chudé, drží zásadu dialogu a jsou ekumenicky otevření. Komunita St. Egidia jsou rozšířeny v 70 zemích světa včetně České republiky.

Hana Tonzarová

ZPRÁVY

Slavnostní bohoslužba

Náboženská obec Praha 7-Holešovice srdečně zve na slavnostní bohoslužbu k 70. výročí otevření sborového domu. Součástí bohoslužby bude svátost křtu a svátost bířmování. Svátost bířmování přijme dvanáct našich sester a bratrů. Liturgii povede bratr patriarcha. Bohoslužba se koná v neděli 13. května v 15h.

Jan Daniel Došek, farář

Výstava v Kyjově

Dne 9. května od 18 hodin se v našem sboru v Kyjově, Seifertovo nám. 760, uskuteční vernisáž výstavy *Roztroušená skleróza v Čechách*. Výstava, přinářející informace o roztroušené skleróze (nemoci převážně mladých lidí) a ukázky tvorby lidí s touto diagnózou, potrvá do 16. června.

(ip)

Vzpomínka

„Bůh buď s vámi, než se sejdem zas...“ Slova této křesťanské písně mi zněla v uších celou dobu pohřebního rozloučení s bratrem farářem Ladislavem Kopeckým ze Zlína. Seděli jsme ve sboru ČCE, kde se konají naše bohoslužby, a kde on mnoho a mnoho let sloužil a kázal Boží slovo.

Nemoc, která jej postihla po vikariátní konferenci v listopadu minulého

roku, naznačila, že jeho tělo začíná stávkovat. Situace se od té doby několikrát zhoupla na obě strany – nemocnice a propuštění s nadějí, že ještě bude moci částečně sloužit. Když jsme četli o Ježíšově vjezdu do Jeruzaléma na Květnou neděli – stál Ladislav za stolem Páně naposledy. Ten pašijový týden pak přinesl těžký úraz, operaci a nakonec milosrdné Boží zavolání: „Pojď, ty můj dobrý a tichý služebník, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým...“

Chtěla bych jako vikářka poděkovat za nás všechny ve vikariátě Východní Morava. Hlavně Pánu Bohu za to, že jsme bratra Ladislava Kopeckého znali, že jsme s ním směli jít kus naší životní cesty. Že nás trpělivě vyučoval službě na Kristově vinici. Kázal, modlil se, překládal, psal, - a také se s námi smál a bavil nás. Nebyl to, řečeno moderně, žádný suchar!

Dovolte mi malou osobní vzpomínku. Když jsem nastoupila do kněžské služby (ve 42 letech), měla jsem kázat na okrskovém shromáždění. Ladislav byl tehdy předsedou okrsku (vikariátu). Bála jsem se. Tolik duchovních a bratr biskup! Volala jsem do tehdejšího Gottwaldova – strach mi svíral hrdlo. Bratr Ladislav nezrušil můj úkol, ale druhý den mi přišel od něho dopis. „Strach a třesení je dobré, pokud je před Božím slovem. Lidé se neboj. Ty nekážeš sebe, ale evangelium Ježíše

Krista. A uvědom si, že nekážeš jenom pro faráře a sestry a bratry, ale také pro sebe. Boží slovo platí pro všechny a ten, který tě do služby povolal, bude s tebou.“

Dodnes si tato slova říkám, když jdu na kazatelnu. A za nás všechny znovu děkuji Bohu za ten zástup věrných svědků, kteří nám byli dáni jako požehnání a kteří nás stále obklopují.

Jana Chaloupková, vikářka

Swingové bohoslužby

Swingové bohoslužby se budou konat 13. května od 17 h v kostele Jana Křtitele Na Prádle. Bližší informace na tel.: 607 250 070, mail: jan.v.kysela@seznam.cz

(jvk)

Ze tří diecézních...

Dokončení ze str. 3

Diecézní shromáždění plzeňské diecéze se konalo v Plzni za účasti bratra patriarchy. Ohledně situace v naší církvi přijalo usnesení: „Ve smyslu čl. 53 odst. 4 Ústavy žádá diecézní shromáždění plzeňské diecéze o svolání Církevního sněmu ČČSH, nebude-li pražský biskup Mgr. Karel Bican respektovat výsledek kárného řízení, které je s ním vedeno, a bude-li nadále poškozovat svým působením ČČSH“.

Bohunka Hanková

POMOC PRO MLADÉ NEZAMĚSTNANÉ

Jak jsme vás již loni informovali, od ledna 2006 realizuje Ekumenická síť pro aktivity mladých (ENYA) dvouletý integrační projekt pro mladé nezaměstnané lidi. Projekt je financován z grantu Evropského sociálního fondu, rozpočtu MPSV ČR a rozpočtu Hlavního města Prahy. Probíhá ve Sboru Alberta Sweitzera v Praze 4 – Michli. Po dvou úspěšných cyklech začne 28. května jeho třetí fáze.

Pomoc je určena mladým lidem ve věku 18 – 32 let, kteří jsou z různých důvodů znevýhodněni na trhu práce. K těmto důvodům patří např. nízká nebo žádná kvalifikace, věk, romský

původ, záznam v trestním rejstříku apod. Projekt budou využívat i obyvatelé Domova na půli cesty Maják, který by měl v létě zahájit svůj provoz. Cílem programu je rozšířit znalosti a dovednosti účastníků, dát jim možnost osvojit si pracovní návyky a zvýšit si své sebevědomí, pomoci jim při hledání pokud možno stálého zaměstnání.

Co je konkrétní náplň projektu? Od května do října se budou účastníci vždy v pondělí a úterý vzdělávat ve třech předmětech (čeština, angličtina, práce s počítačem), středy a čtvrtky jsou věnovány praktické práci podle

zájmu a schopností účastníků a podle našich aktuálních možností. V této souvislosti se chceme obrátit na pražské náboženské obce s výzvou, aby nás kontaktovaly, pokud potřebují pomoci s drobnějšími opravami, nátěry, vyklížením nepořádku, s úklidovými pracemi, údržbou zahrad apod. Budeme mít k dispozici skupinu mladých lidí, kteří by takové práce mohli vykonat. Odměnu jim poskytneme my.

Další součástí projektu jsou "páteční programy". Jsou různorodé, zahrnují interaktivní vzdělávání v sociální problematice (příklady témat: domácí násilí, vztahy mezi muži a ženami, postavení ženy ve společnosti, řešení konfliktů, prostituce, sexuální obchodování, drogy, HIV / AIDS...), společné hodnocení týdenního snažení, přednášky i individuální rozhovory s vedením projektu.

Pro úspěšné absolventy celého cyklu je tu navíc nabídka úhrady kurzu dle vlastního výběru, který by měl účastníkovi pomoci k získání určitého zaměstnání. Alternativou k této nabídce je příspěvek na cestu do některé země EU za účelem brigády nebo dalšího vzdělávání.

Pokud vás projekt zaujal nebo víte o někom, komu by mohl pomoci, kontaktujte nás, prosím na adrese: ENYA, U nás 9, 147 00 Praha 4; tel. 241 483 743; e-mail: cejenya@mbox.vol.cz nebo přes NO Praha 4 – Michli a její farářku (viz spojení v kalendáři Blahoslav). Zájemci obdrží formulář přihlášky a po jejím vyplnění budou pozváni k přijímacímu pohovoru.

Jana Krajčírřiková

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

SVÁTEK MATEK

Milé děti, druhou neděli v květnu slaví svátek naše maminky. Určitě jim udělají radost květiny. Najdete na našich kyticích pět rozdílů?

(Řešení z minulého čísla: Jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem)

Jana Krajčírřiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčírřiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, tel.: 220 398 107, fax: 220 398 123,

mail: cesky.zapas@csh.cz, Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234 092 851, predplatne@predplatne.cz

KALENDARIUM – KVĚTEN

14. 5. 1107 - Českým knížetem se stal Svatopluk [1107-1109]. Současně byl určen jeho nástupcem mladší bratr Bořivoje - Vladislav (podporoval Svatopluka). Bořivoj II. uprchl do Říše.

14. a 23. 5. 1907 - Za neobvykle vysoké volební účasti (84 % zapsaných voličů) proběhly první volby do říšské rady podle nového volebního zákona. O 516 křesel se ucházelo v Rakousku téměř 40 politických stran a bloků. Z celkového počtu 108 českých mandátů získali agrárníci 28, mladočesko-staročeské seskupení 26, sociální demokracie 24, klerikální strana 17, uskupení "české státoprávní demokracie" (národní socialisté, radikální pokrokaři a státoprávníci) 9, pokroková strana 2 a zbývající 2 mandáty získali tzv. neodvislí poslanci.

15. 5. 1497 - Král Vladislav vydal (po svém příjezdu do Prahy 27. února) nařízení o postavení Židů v zemi. Bylo jim mj. dovoleno pobírat dvojnásobné úroky oproti ostatním věřitelům.

15. 5. 1737 - Narodil se v Praze **Ignác Jan Palliard** (+ 18. 3. 1824 tamtéž) - český stavitel italského původu, který byl členem umělecké rodiny pražských štukatérů. Sám patřil k hlavním představitelům pozdního baroka v Praze. Stavěl paláce i honosné měšťanské domy ve stylu baroka přecházejícího ke strážlivějším formám klasicismu. Až symbolicky působí, že mu byl při křtu kmotrem K. I. Dienzenhofer. Roku 1759 se stal měšťanem malostranským. Tady také nalezneme mnohé výsledky jeho tvůrčího úsilí (například čtyři domy na Malostranském náměstí atd.). Jeho dílem je i stavba strahovské klášterní knihovny. Svoji charakteristickou pečeť vtiskl řadě pražských paláců (například Lobkovického, Mac Nevenovu, Kolovratskému a dalším). Úspěšně spojoval vídeňsko-francouzský klasicistní styl s tradičními motivy pražského baroka. Kromě vlastního architektonické a stavební činnosti působil i jako stavební znalec a odhadce.

15. 5. 1772 - Zemřel **Josef Petráš (Petrasch)** (* 19. 10. 1714) - moravský šlechtic a osvícenec - viz i str. 3.

15. 5. 1792 - Na pražské univerzitě byla zřízena stolice českého jazyka a literatury (slíbil ji již Leopold II. dvorským dekretem z 28. října 1791). Prvním profesorem byl jmenován F. M. Pelcl, který zde začal přednášet 13. března 1793.

16. 5. 1917 - T. G. Masaryk přijel do Petrohradu, aby zformoval v Rusku armádní sbor, skládající se z českých a slovenských zajatců, jako československou armádu, politicky řízenou Československou národní radou.

17. 5. 1742 - Bitva u Chotusic (nedaleko Čáslavi), v níž pruské vojsko zvítězilo nad rakouskou armádou Karla Lotrinského, jednoho z nejneschopnějších vojevůdců 18. století, přispěla k dokončení mírového jednání, v němž hrál hlavní zprostředkovatelskou roli anglický vyslanec Hyndorf.

17. 5. 1917 - Publikován byl Manifest spisovatelů, první oficiální projev nesouhlasu s nadvládou Rakousko-Uherska na domácí půdě během války. Text navrhl člen Maffie a šéf činohry Národního divadla, básník J. Kvapil. Manifest byl naléhavou výzvou českým poslancům v říšské radě, aby důstojně obhajovali národní zájmy, nebo raději aby se vzdali svých mandátů. Dokument podepsalo 222 českých spisovatelů a kulturních činitelů, mj. O. Březina, bratři Čapkové, V. Dyk, A. Jirásek, M. Majerová, Z. Nejedlý, A. Novák, F. X. Šalda, A. Sova aj. Z Manifestu vycházelo státoprávní prohlášení Českého svazu.

18. 5. 1452 - Narodil se v Praze **Hynek z Poděbrad** (+ 1492 Poděbrady) - diplomat a básník, syn Jiřího z Poděbrad a jeho druhé manželky Johany z Rožmitálu. Byl vychován v humanistickém a renesančním duchu. Působil jako politik a diplomat ve službách Vladislava Jagellonského, pobýval v cizině, zejména na dvoře uherského krále Matyáše Korvína. Měl titul knížete minsterberského. Oženil se s Kateřinou Saskou a podle slov současníků vedl hýřivý a nákladný život. Konec svého života strávil v Čechách v Poděbradech, kde také ve svých 40 letech zemřel. Na Hynka z Poděbrad mělo velký vliv humanistické prostředí dvora Matyáše Korvína, sám literárně působil jako překladatel i jako spisovatel. V době, kdy jiní čeští básníci skládají své verše jen latinsky, psal Hynek kultivovaným českým jazykem. Přeložil například příběhy Dekameronu od Giovanniho Boccaccia, v souvislosti s tím vznikl i jeho první samostatný tvůrčí pokus - renesanční novela *Rozprávka o paní Salomeně*. Hynek je znám i dalšími pracemi, z nichž nejpopulárnější se stala milostná báseň *Májový sen*.

18. 5. 1842 - Na mimořádném valném shromáždění v Praze byly přijaty nové stanovy Jednoty k povzbuzení průmyslu v Čechách (císařem schválené 23. září 1843). Ty umožňovaly od 1. ledna 1844 změnit dosavadní aristokratický ráz Jednoty a "otevřít" se příslušníkům české inteligence i českým a německým podnikatelským kruhům. Postupně se ve vedení Jednoty prosazovala česká liberální inteligence (A. P. Trojan, F. L. Rieger, J. Perner, F. A. Brauner, K. Havlíček Borovský), zejména v její 3. sekci (pro průmyslovou osvětu). Jednota se tak stávala střediskem českého veřejného života v předběrné době.

19. 5. 1907 - Narodil se v Praze **Jan Pivec** (+ 10. 5. 1980 tamtéž) - slavný herec. **20. 5. - 15. 6. 1867** - Čeští politikové v čele se staročeským trojhvězďm (F. Palacký, F. L. Rieger, F. Brauner), ale také se zástupci "mladých" (J. Grégr), podnikli při příležitosti národopisné výstavy v Moskvě pouť na Rus jako demonstrativní akci proti dualismu. Palackého a Riegra přijal ruský car Alexandr II. (oslovil je při audienci jako "rodné slovanské bratry na rodné slovanské půdě"), poté odjeli do Moskvy (8. června) a pouť ukončili v Petrohradě (9. - 15. června). Politicky skončila akce bez úspěchu, nesplnila naděje jejich účastníků (pouze vyvolala v českých zemích vlnu rusofilství).

20. 5. 1897 - Narodil se v Praze **Josef Švejcár** (+ 31. 1. 1997 tamtéž) - slavný lékař, pediatr.

(red)